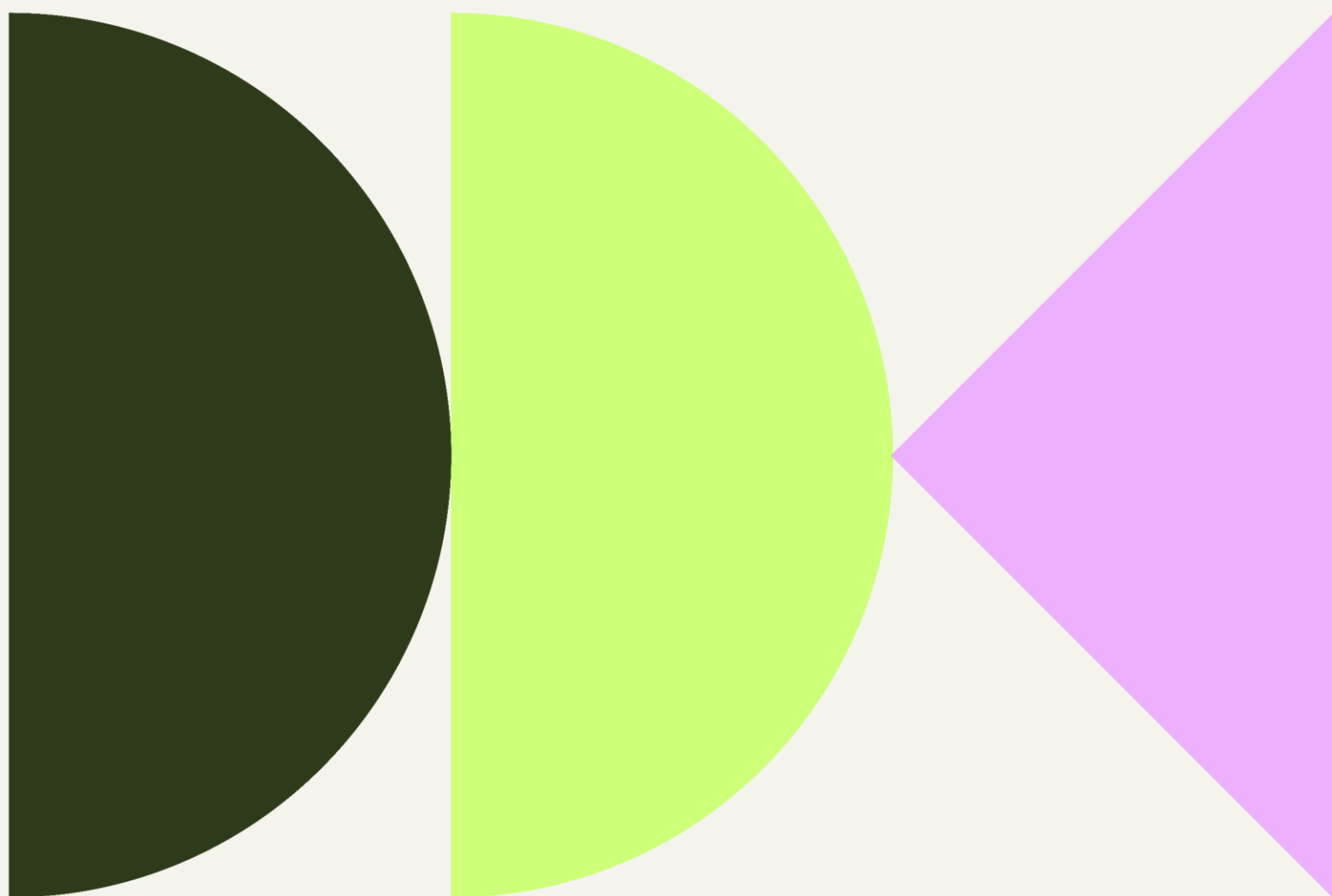

Rapportage doorstroomtoets

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Onderzoeksopzet	3
3.	Resultaten	4
3.1	Stellingen over de doorstroomtoets	4
3.2	Bijstellen van resultaten op basis van de uitslag van de doorstroomtoets	8
3.3	Situatie voor 2015	9
3.4	Verplichting van de doorstroomtoets	10
4.	Bijlage	11
4.1	Responsverantwoording	11
4.2	Open antwoorden schoolbestuurders	13
4.3	Open antwoorden schoolleiders	14
4.4	Open antwoorden leerkrachten groep 8	15

1. Inleiding

Leve het Onderwijs wil inzicht krijgen in de houding van het primair onderwijs ten aanzien van de doorstroomtoets. Om deze reden heeft DUO-Onderwijs in december 2025 een onderzoek uitgevoerd onder drie onderzoeksgroepen: schoolbestuurders, schoolleiders en leerkrachten groep 8 in het primair onderwijs.

In deze rapportage beschrijven we de resultaten van het onderzoek. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen voor marktonderzoek van ISO 20252:2019.

2. Onderzoeksopzet

Methode en veldwerk

Het onderzoek is uitgevoerd middels een online onderzoek. Het veldwerk heeft plaatsgevonden tussen 4 december en 17 december 2025.

De respons van de drie onderzoeksgroepen is gerealiseerd met de inzet van het Onderwijspanel en de onderwijsdatabase van DUO-Onderwijs. Zij zijn benaderd op hun e-mailadres.

Onderzoeksgroep en respons

Het onderzoek is uitgevoerd onder schoolbestuurders, schoolleiders en leerkrachten groep 8 in het primair onderwijs.

In de onderstaande tabel staat de netto-respons per onderzoeksgroep.

Netto-respons	Aantal respons
Schoolbestuurders primair onderwijs	125
Schoolleiders primair onderwijs	260
Leerkrachten groep 8	300

Voor de verdere responsverantwoording verwijzen we u naar de bijlage.

Vragenlijst

De vragenlijst is in nauw overleg tussen Leve het Onderwijs en DUO-Onderwijs opgesteld.

Leeswijzer

De resultaten van het onderzoek zijn in hoofdstuk 3 grafisch beschreven. In de bijlage staat de responsverantwoording (paragraaf 4.1). We hebben in de vragenlijst één open vraag opgenomen. Het volledige overzicht van de gegeven toelichtingen en open antwoorden is opgenomen in de bijlage (paragraaf 4.2 tot en met paragraaf 4.4). Van de gegeven antwoorden hebben we de 'rode draad' opgenomen.

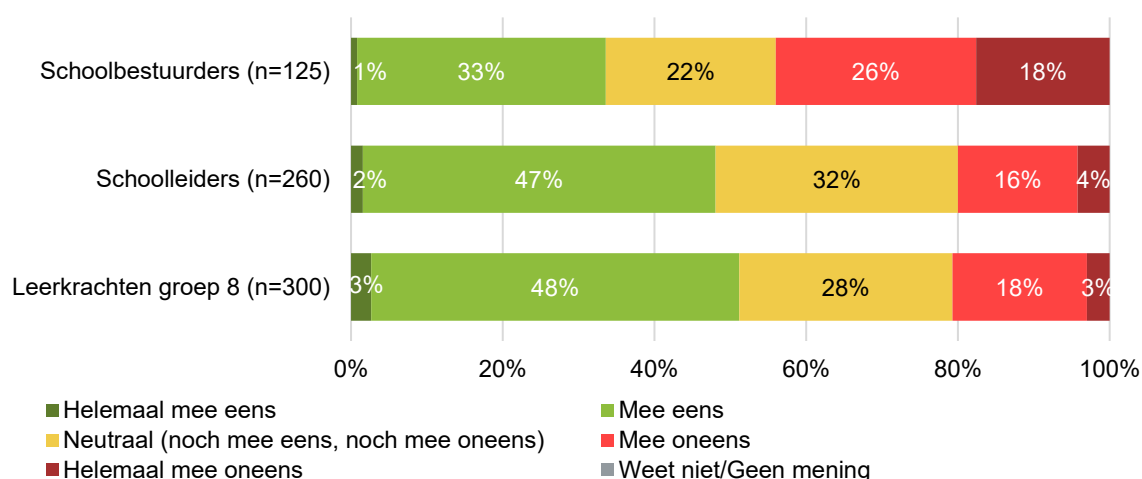
3. Resultaten

3.1 Stellingen over de doorstroomtoets

We hebben aan de drie onderzoeksgroepen verschillende stellingen voorgelegd.

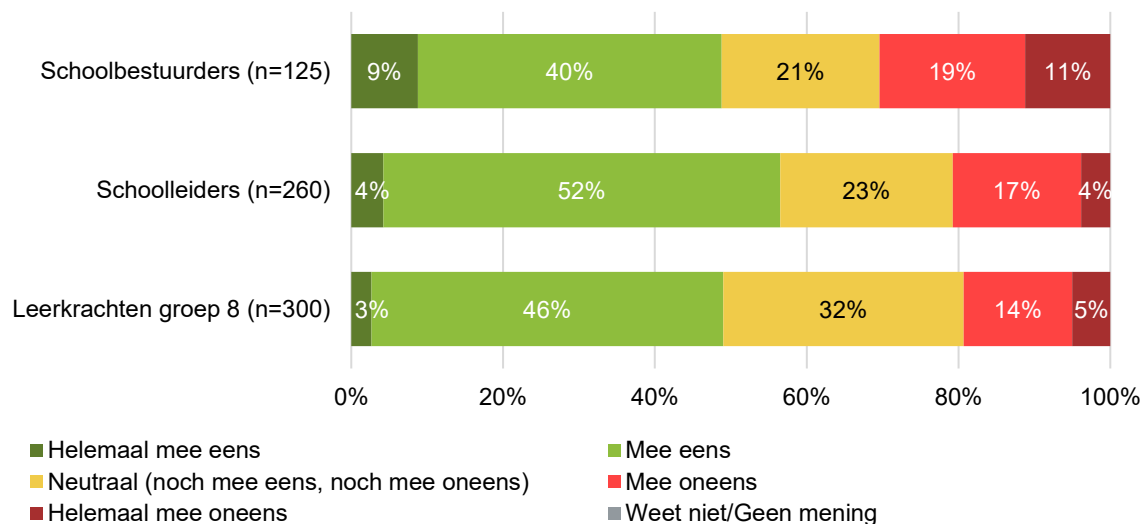
Allereerst hebben we gevraagd of de uitkomsten van de doorstroomtoets een goed beeld geven van wat de leerlingen hebben geleerd. Circa de helft van de leerkrachten groep 8 (51%) en schoolleiders (49%) geeft aan het (helemaal) eens te zijn met de stelling. Schoolbestuurders zijn in mindere mate het (helemaal) eens met de stelling (34%). Ruim twee vijfde van de schoolbestuurders (44%) is het (helemaal) oneens met de stelling dat de uitkomsten van de doorstroomtoets een goed beeld geven van wat de leerlingen hebben geleerd.

De uitkomsten van de doorstroomtoets geven een goed beeld van wat onze leerlingen hebben geleerd.

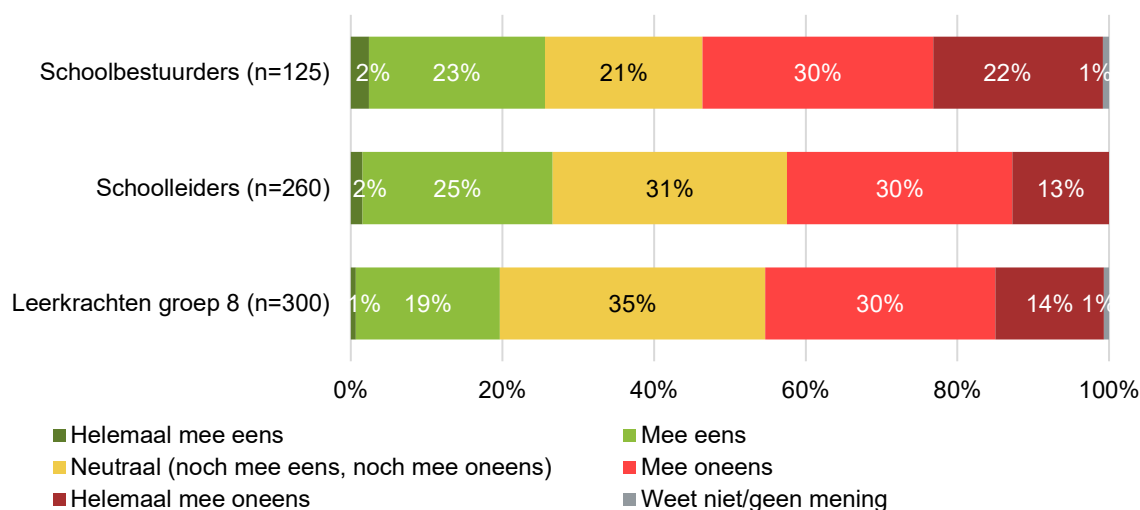
Ook circa de helft van de schoolbestuurders (49%), schoolleiders (56%) en leerkrachten van groep 8 (49%) is het (helemaal) eens met de stelling dat de uitkomsten van de doorstroomtoets belangrijk zijn voor het systeem van kwaliteitszorg van de school.

De uitkomsten van de doorstroomtoets vinden wij belangrijk voor ons eigen systeem van kwaliteitszorg.

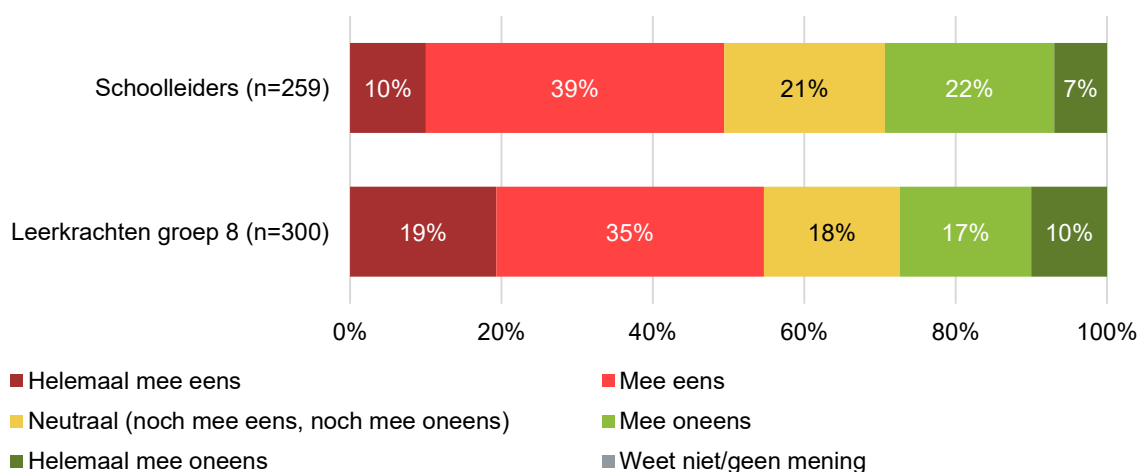
Per saldo zijn de onderzoeksgroepen het vaker oneens dan eens met de stelling dat de uitkomsten van de doorstroomtoets daadwerkelijk bijdragen aan de verbetering van hun onderwijs.

De uitkomsten van de doorstroomtoets dragen daadwerkelijk bij aan de verbetering van ons onderwijs.

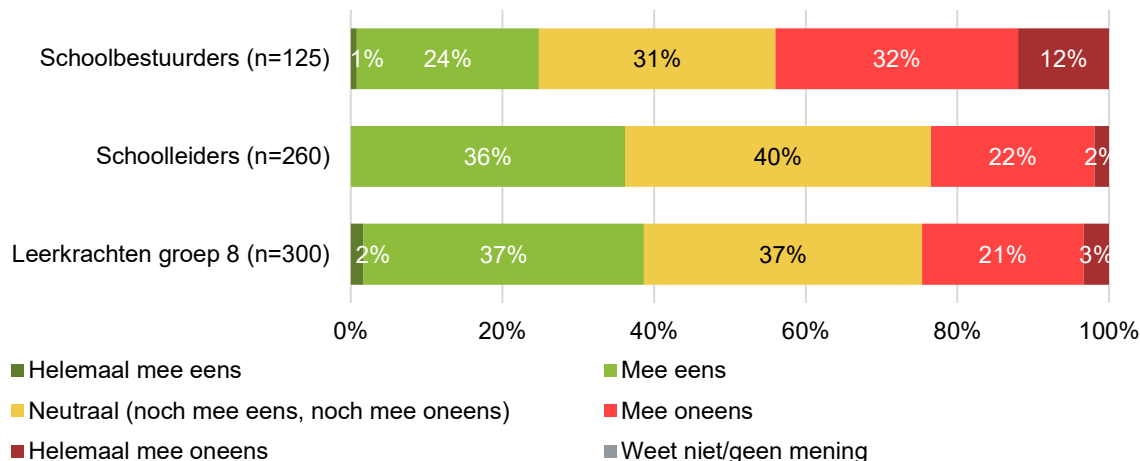
Aan de schoolleiders en leerkrachten van groep 8 is nog een extra stelling voorgelegd. Circa de helft van de schoolleiders (49%) en leerkrachten (54%) geeft aan het (helemaal) eens te zijn met de stelling dat de doorstroomtoets invloed heeft op het functioneren van zowel schoolleiders als leerkrachten. 29% van de schoolleiders en 27% van de leerkrachten groep 8 is het daarentegen (helemaal) oneens met de stelling.

De doorstroomtoets zorgt voor druk op mijn functioneren.

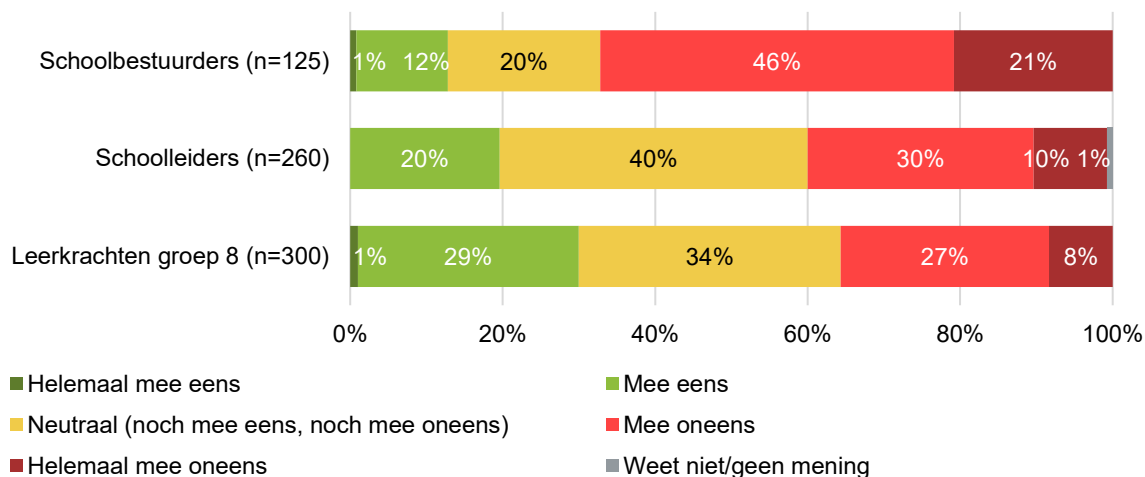
De meningen over de stelling dat de doorstroomtoets een goede indicatie is van het best passende advies voor de leerling zijn verdeeld. 45% van de schoolbestuurders is het (helemaal) oneens met de stelling dat de doorstroomtoets een goede indicatie is van het best passende advies voor de leerling. Daarentegen is 24% van de schoolleiders en leerkrachten groep 8 het (helemaal) oneens met deze stelling.

De doorstroomtoets geeft een goede indicatie van het best passende advies.

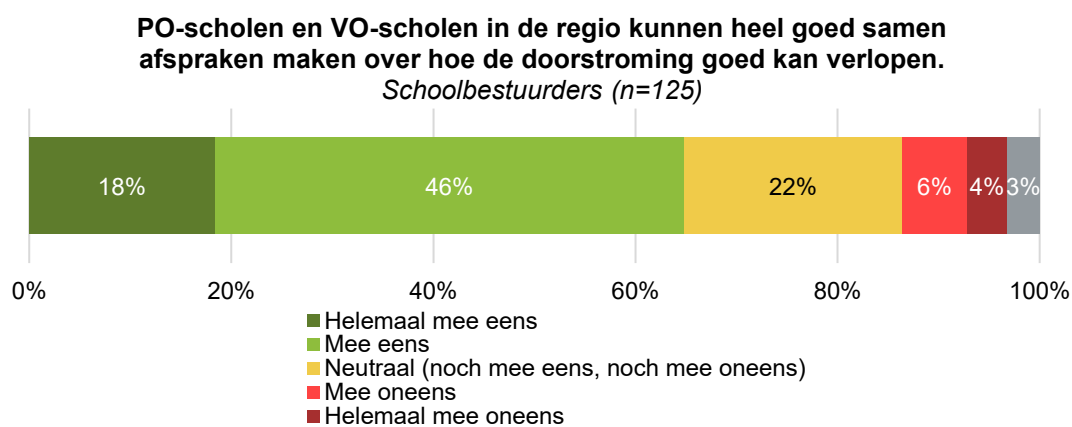

Schoolbestuurders zijn in vergelijking met de schoolleiders en leerkrachten groep 8 het in mindere mate eens over de stelling of de doorstroomtoets recht doet aan het potentieel van de kinderen. 67% van de schoolbestuurders is het (helemaal) oneens met de stelling. Daarentegen is 40% van de schoolleiders en 35% van de leerkrachten groep 8 zijn het (helemaal) oneens met de stelling.

De doorstroomtoets doet recht aan het potentieel van kinderen.

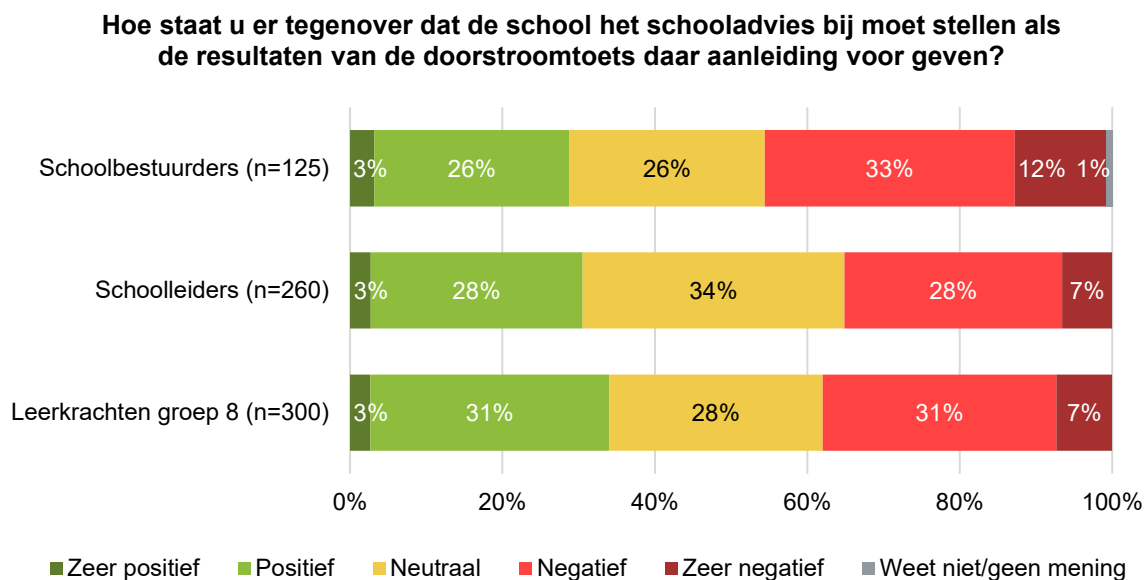

Van de schoolbestuurders is 64% het (helemaal) eens met de stelling dat po-scholen en vo-scholen in de regio samen heel goed afspraken maken over hoe de doorstroming goed kan verlopen.

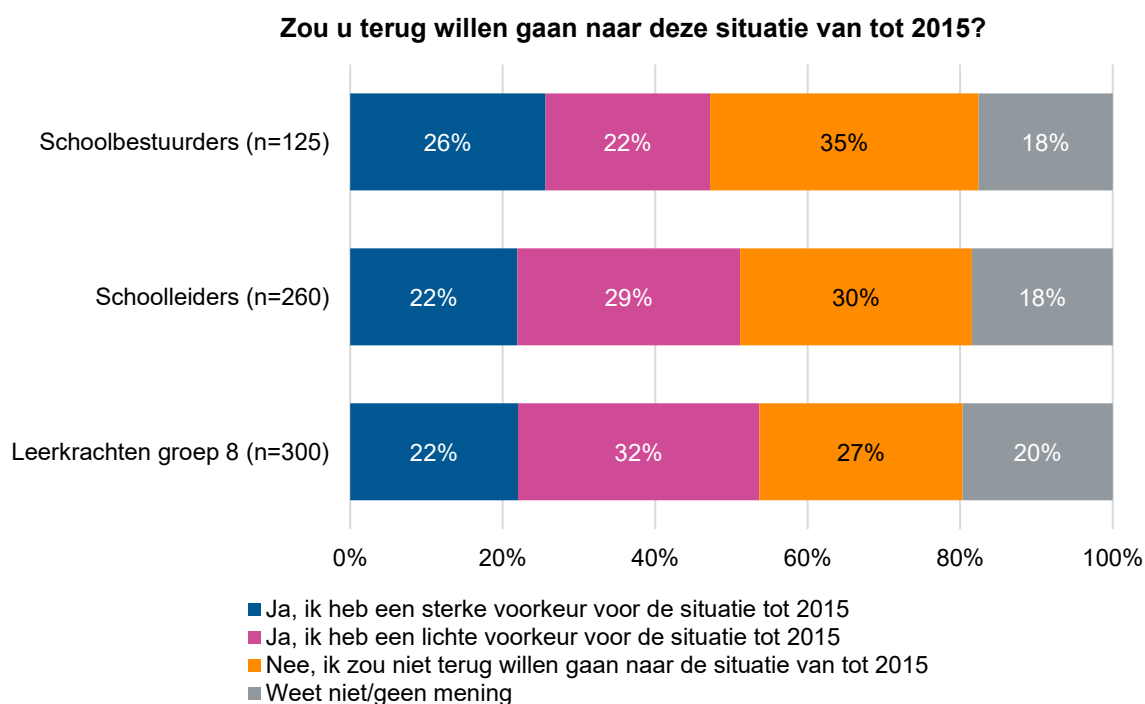
3.2 Bijstellen van resultaten op basis van de uitslag van de doorstroomtoets

De meningen van schoolbestuurders, schoolleiders en leerkrachten van groep 8 zijn verdeeld over de vraag hoe zij er tegenover staan dat de school het schooladvies bij moet stellen als de resultaten van de doorstroomtoets daar aanleiding voor geven.

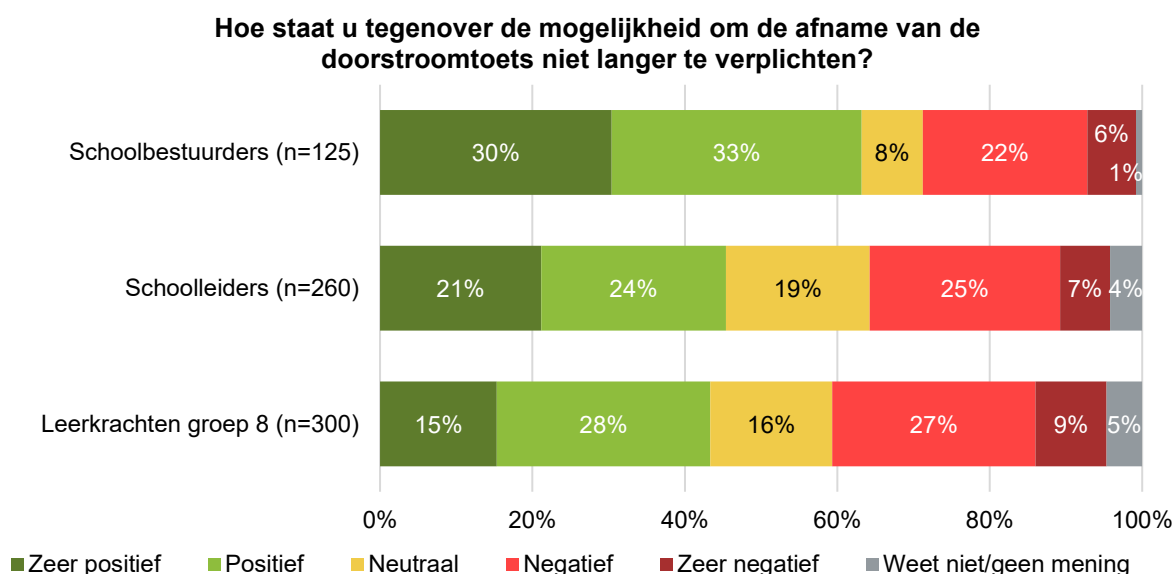
3.3 Situatie voor 2015

Tot 2015 bepaalden scholen zelf welk tweede gegeven ze wilden gebruiken voor het opstellen van een schooladvies en bepaalden scholen zelf het gewicht dat ze aan dit gegeven toekenden. Aan de drie onderzoeksgroepen is gevraagd of zij terug zouden willen naar de situatie van tot 2015. Hun meningen zijn ook hier verdeeld.

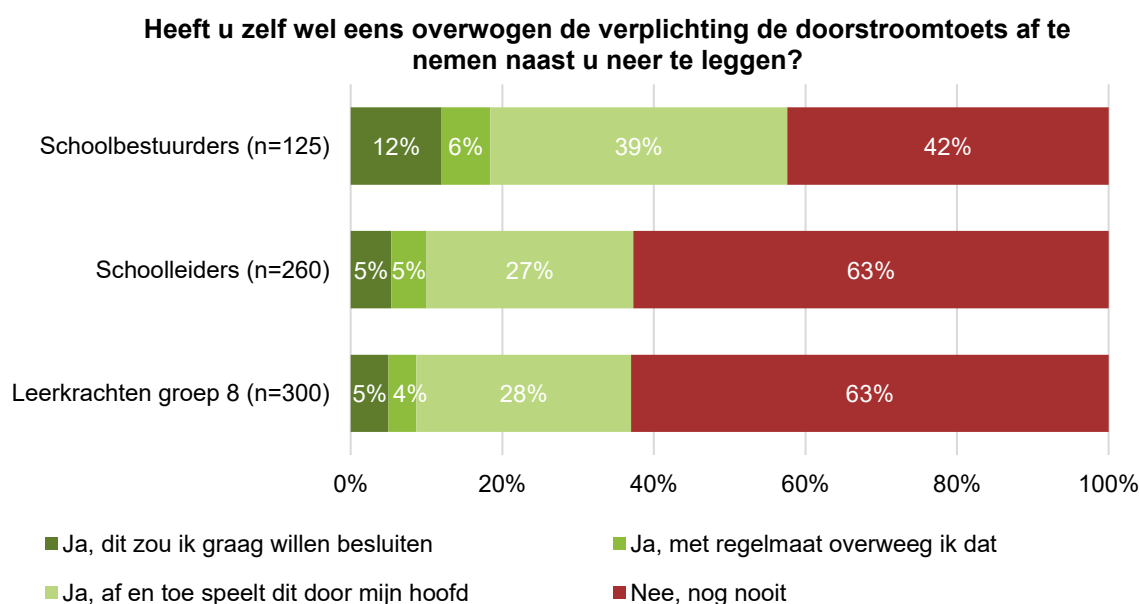

3.4 Verplichting van de doorstroomtoets

Afgelopen jaar hebben vier scholen de verplichting om de doorstroomtoets af te nemen naast zich neergelegd: ouders mochten bepalen of hun kinderen aan de toets deelnamen. Er is gevraagd hoe de drie onderzoeksgroepen tegenover de mogelijkheid staan om afname van de doorstroomtoets niet langer te verplichten. Bijna twee derde van de schoolbestuurders (63%) is (zeer) positief over het niet langer verplichten van de doorstroomtoets. Schoolleiders en leerkrachten zijn hier in iets mindere mate (zeer) positief over: 45% van de schoolleiders en 43% van de leerkrachten groep 8 is (zeer) positief. Circa een derde van de schoolleiders (32%) en leerkrachten van groep 8 (36%) zijn (zeer) negatief over het niet langer verplichten van de doorstroomtoets.

Hierna is gevraagd of de schoolbestuurders, schoolleiders of leerkrachten zelf wel eens hebben overwogen om de verplichting van de doorstroomtoets af te nemen naast zich neer te leggen. Ruim de helft van de schoolbestuurders (57%) heeft het (wel eens) overwogen of zou wel willen besluiten om de doorstroomtoets naast zich neer te leggen. Circa twee derde van de schoolleiders (63%) en leerkrachten (63%) heeft dit nog niet eerder overwogen.

4. Bijlage

4.1 Responsverantwoording

De gerealiseerde netto-respons is vergeleken met de populatie voor de kenmerken denominatie en vakantieregio (Noord, Midden en Zuid). Verschillen tussen de gerealiseerde respons en de populatie op deze kenmerken zijn 5% of kleiner. Dat is de reden waarom we de resultaten niet hebben 'herwogen'; het zal geen enkel effect hebben op de onderzoeksresultaten zoals in dit rapport beschreven.

Niet de gehele populatie heeft aan het onderzoek deelgenomen. Hierdoor moet er bij de interpretatie van de resultaten rekening worden gehouden met nauwkeurigheidsmarges.

In de onderstaande tabel is voor de onderzoeksgroepen weergegeven met welke marges rond de uitkomsten/resultaten rekening gehouden moet worden (uitgaande van de eerdergenoemde uitgangspunten en met de aanname dat de netto-respons representatief is voor de gehele populatie).

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
50	13,5%	11,7%	8,1%
100	9,4%	8,1%	5,6%
125 (de respons voor dit onderzoek onder schoolbestuurders)	8,3%	7,2%	5,0%
200	6,3%	5,4%	3,8%

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
100	9,7%	8,4%	5,8%
200	6,8%	5,9%	4,1%
260 (de respons voor dit onderzoek onder schoolleiders)	6,0%	5,2%	3,6%
400	4,8%	4,1%	2,9%

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
100	9,8%	8,5%	5,9%
200	6,9%	6,0%	4,2%
300 (de respons voor dit onderzoek onder leerkrachten groep 8)	5,6%	4,9%	3,4%
400	4,9%	4,2%	2,9%

Toelichting op de tabel (voorbeeld bij één onderzoeksgroep)

Bij een netto-respons van $n = 300$ leerkrachten groep 8 dient er bij een uitkomst van bijvoorbeeld '75% van deze schoolleiders kiest een bepaald antwoord en 25% kiest het antwoord niet' rekening mee te worden gehouden dat de werkelijke percentages zullen liggen tussen:

- Kiest een antwoord: 70,1% (75% -/ 4,9%) en 79,9% (75% + 4,9%).
- Kiest het antwoord niet: 20,1 (25% -/ 4,9%) en 29,9% (25% + 4,9%).

4.2 Open antwoorden schoolbestuurders

Vraag

Heeft u zelf nog opmerkingen? U kunt ze hieronder noteren.

Een rode draad van de meest gegeven antwoorden van de schoolbestuurders zijn:

- Bij voorkeur één landelijke doorstroomtoets;
- De doorstroomtoets is een momentopname van de ontwikkeling van de leerling;
- De dubbele functie van de doorstroomtoets is niet wenselijk;
- De uitslagen van de doorstroomtoets zeggen niks over de kwaliteit van de school;
- De uitslag van de doorstroomtoets ondermijnt het oordeel van de leerkrachten;
- De doorstroomtoets zorgt voor stress en kansenongelijkheid bij leerlingen.

4.3 Open antwoorden schoolleiders

Vraag

Heeft u zelf nog opmerkingen? U kunt ze hieronder noteren.

Een rode draad van de meest gegeven antwoorden van schoolleiders zijn:

- De doorstroomtoets moet niet bepalend zijn voor het schooladvies van de leerlingen;
- De doorstroomtoets is een momentopname van de leerling;
- Leerkrachten hebben een betrouwbaarder beeld van de leerlingen dan de doorstroomtoets;
- Leerkrachten hebben beter zicht op de ontwikkeling, motivatie, werkhouding en sociale vaardigheden van de leerlingen;
- De doorstroomtoets mag niet gebruikt worden om scholen af te rekenen;
- De doorstroomtoets komt te vroeg in het schooljaar;
- Voorkeur voor één uniforme (landelijke) toets voor scholen;
- De doorstroomtoets moet geen bepalend schooladvies zijn;
- De doorstroomtoets leidt tot kansenongelijkheid;
- Uitstel van selectie is wenselijk.

4.4 Open antwoorden leerkrachten groep 8

Vraag

Heeft u zelf nog opmerkingen? U kunt ze hieronder noteren.

Een rode draad van de meest gegeven antwoorden van leerkrachten groep 8 zijn:

- De doorstroomtoets wordt te vroeg in het jaar afgenomen;
- De doorstroomtoets is een momentopname van de leerling;
- Leerkrachten hebben een betrouwbaarder beeld van de leerlingen dan de doorstroomtoets;
- Leerkrachten hebben beter zicht op de ontwikkeling, motivatie, werkhouding en sociale vaardigheden van de leerlingen;
- Het verplicht bijstellen van het advies bij een hogere score leidt tot onwenselijke situaties en zorgt soms voor verkeerde plaatsing;
- Dubbele adviezen creëren verwarring;
- De doorstroomtoets zorgt voor stress;
- De uitslagen van de doorstroomtoets zeggen niks over de kwaliteit van de school;
- Bij voorkeur één landelijke doorstroomtoets;
- De doorstroomtoets kan leiden tot onnodige bijstelling van adviezen, waardoor leerlingen later op het VO problemen kunnen ervaren;
- De doorstroomtoets komt te vroeg in de ontwikkeling van de leerling;
- De doorstroomtoets mag niet leidend zijn voor het schooladvies.